

Girls' mountain

Чызджыты хох

čəʒdʒətə хох

Девичья гора

Islam Sasiev, Dargavs

Ислам Сасиев, Даргавс

1.1 Чызджыты хох тынг рæсугъд хох у .
чыздж -ыт -ы хох тынг рæсугъд хох у
girl PL GEN mountain very beautiful mountain be.PRS.3SG

The girls' mountain is a very beautiful mountain.

1.2 Бæрзонд ... ахæм ... фалейы фалæрдыгæй , Хъобаны
бæрзонд ахæм фале -йы фалæрдыгæй Хъобан -ы
high such at.other.side INESS from the other side Koban GEN

æрдæгæй иу фарс хуины Уæлæгъа , зæгъгæ .
æрдæг -æй иу фарс хуин -ы Уæлæгъа зæгъ -гæ
half ABL one side be called PRS.3SG Walagha say CONV

It is so high, and on the other side, from the other side, from Koban's side one of its sides is called Walagha, so they say.

1.3 Уым иу нæ фыдæлты фыдæлтæ
уым =иу нæ= фыдæл -т -ы фыдæл -т -æ
DemDist.IN =ITER POSS.1PL= father PL GEN father PL NOM
дардтой фос , фыс фос , уым сын
дард -т -ой фос фыс фос уым =сын
hold,keep TR PST.TR.3PL cattle sheep cattle DemDist.IN =3PL.ENCL.DAT
уыдис , значит , йæдтæ уæтæртæ , æмæ уым
уыд -ис значит йæд -т -æ уæтæр -т -æ æмæ уым
be PST.INTR.3SG then PL NOM PL NOM and DemDist.IN
лæгæтты йæдты хуыссыдысты сæхæдæг .
лæгæт -т -ы йæд -т -ы хуыссыд -ысты сæхæдæг
cave PL INESS then PL GEN sleep PST.INTR.3PL themselves

There our ancestors' ancestors kept their cattle, their sheep, there they had herds, they themselves slept in caves there.

1.4 Уым иу бахсæвиуат кодтой , фос иу
уым =иу ба- хсæвиуат код -т -ой фос =иу
DemDist.IN =ITER PV overnight stay do TR PST.TR.3PL cattle =ITER
æрæмбырд кодтой , цæхх сын хастой уырдаем ,
æр- æмбырд код -т -ой цæхх =сын хаст -ой уырдаем
PV gathering do TR PST.TR.3PL salt =3PL.ENCL.DAT carry PST.TR.3PL there
æмæ уым ... æмæ сын уæд хæринаг хæссын
æмæ уым æмæ =сын уæд хæринаг хæсс -ын
and DemDist.IN and =3PL.ENCL.DAT then food carry INF
хъуыди уырдаем , æхсæв уым чи зад ,
хъуыд -и уырдаем æхсæв уым чи зад -*0
be.necessary PST.INTR.3SG there night DemDist.IN who grow PST.INTR.3SG

уыдонæн

уыдон -æн
DemDist.PL DAT

There they spent the night, gathered their cattle, they brought them salt there, and there... and thither one often had to bring food to those who spent the night there.

1.5 **Æмæ сын цалдæр , æртæ хойы хæрæгыл ,**
æмæ =сын цал -дæр æртæ хо -йы хæрæг -ыл
and =3PL.ENCL.DAT how.many INDEF three sister GEN donkey SUPER
се , **фсымæртæн уырдаем хастой хæринаг** .

фсымæр -т -æн уырдаем хаст -ой хæринаг
3PL.ENCL.GEN brother PL DAT there carry PST.TR.3PL food

And four sisters brought food to their brothers on a donkey.

1.6 **Уыдон та дзы уым карстой хос ,**
уыдон =та =дзы уым карст -ой хос
DemDist.PL.NOM =CONTR =3SG.ENCL.INESS DemDist.IN cut PST.TR.3PL hay

æмæ сæ , куыддæр тигъмæ схæццæ сты афтæ тынг
æмæ =сæ куыддæр тигъ -мæ с- хæццæ сты афтæ тынг
and =3PL.ENCL.GEN as.soon.as ridge ALL PV mixed be.PRS.3PL so very

тымыгъ æрцахста æмæ тымыгъ сыстад ,
тымыгъ æрц- ахст -а æмæ тымыгъ сы- стад -*0
snowstorm PV catch PST.TR.3SG and snowstorm PV stand.up PST.INTR.3SG

бæстæгæ хаста , хъуамæ сæ былæй
бæстæ -т -æ хаст -а хъуамæ =сæ был -æй
region PL NOM carry PST.TR.3SG must =3PL.ENCL.GEN edge ABL

раппæрстаид ахæм тынг тымыгъ уыд , æмæ уæд
ра- ппæрст -айд ахæм тынг тымыгъ уыд æмæ уæд
PV throw CNTRF.3SG such very snowstorm be and then

фæтарстысты мæлæтæй , хæрæг дæр размæ нал
фæ- тарст -ысты мæлæт -æй хæрæг =дæр раз -мæ нал
PV fear PST.INTR.3PL death ABL donkey =PTCL front ALL no.longer

цыди , семæ къæбыла дæр уыди
цыд -и семæ къæбыла =дæр уыд -и
go PST.INTR.3SG 3PL.COMIT puppy =PTCL be PST.INTR.3SG

They mowed hay there, and when they reached the corner, a strong snowstorm caught them, a snowstorm started, covered everything around, and would have thrown them down the ridge, the storm was so strong, that they were afraid of death, and the donkey refused to go forward, and they also had a dog with them.

1.7 **Æмæ уæд хистæр ыскуывта : « Хуыцаутты Хуыцау !**
æмæ уæд хистæр ыс- куывт -а Хуыцау -тт -ы Хуыцау
and then elder PV pray PST.TR.3SG god PL GEN god

And then the older one prayed: "Oh, God of Gods!..

1.8 **кæд нæ сафыс уæд нæ ам**
кæд =нæ саф -ыс уæд =нæ ам
if =1PL.ENCL.GEN destroy PRS.2SG then =1PL.ENCL.GEN DemProx.IN

цавд дургæ фæлтау фестын кæ æмæ
цавд дур -т -æ фæлтау фе- ст -ын кæ æмæ
strike.PTCP.PST stone PL NOM better PV stand.up INF do.IMP.2SG and

нæ былæй ма аппарут » зæгъгæ
=нæ был -æй ма а- ппар -ут зæгъ -гæ
=1PL.ENCL.GEN edge ABL NEG PV throw PRS.2PL say CONV

...if we must day, let us better turn into motionless stones, but do not throw us from the ridge"

1.9 **Æмæ йæ** **Хуыцау æрыхъуыста** , **Хуыцаумæ уыцы**
 æмæ =йæ Хуыцау æры- хъуыст -а Хуыцау -мæ уыцы
 and =3SG.ENCL.GEN god PV listen PST.TR.3SG god ALL that

тæригъæддзинад схæццæ æмæ йæ сæххæст кодта
 тæригъæддзинад с- хæццæ æмæ =йæ с- æххæст код -т -а
 pity PV mixed and =3SG.ENCL.GEN PV full do TR PST.TR.3SG

And God heard them, God had pity and carried out their petition.

1.10 **Чызджытæ фестадысты цавд дуртæ** ...
 чыздж -ытæ фе- стад -ысты цавд дур -т -æ
 girl PL PV stand.up PST.INTR.3PL strike.PTCP.PST stone PL NOM

цавд дуртæ вогт .

цавд дур -т -æ вогт

strike.PTCP.PST stone PL NOM

The girls have turned into motionless stones.

1.11 **Æмæ уæд гъермæ уыцы дуртæ лæууынц тæккæ** ,
 æмæ уæд гъер -мæ уыцы дур -т -æ лæуу -ынц тæккæ
 and then now ALL that stone PL NOM stand PRS.3PL exactly

ссæуыны иу фæзгонд дзы ис æмæ уыцы ран .
 ссæуын -ы иу фæзгонд =дзы ис æмæ уыцы ран
 slope INESS one meadow? =3SG.ENCL.INESS EXST and that place

And till this time those stones are on the slope, there is a meadow there, and in that place.

1.12 **Уæд гъермæ уыцы хох хуины Чызджыты хох** ,
 уæд гъер -мæ уыцы хох хуин -ы чыздж -ыт -ы хох
 then now ALL that mountain be called PRS.3SG girl PL GEN mountain

æртæ хохы æртæ хойы номыл баззаци уыцы
 æртæ хох -ы æртæ хо -йы ном -ыл ба- ззад -и уыцы
 three mountain GEN three sister GEN name SUPER PV stay PST.INTR.3SG that

хох

хох

mountain

Since then that mountain is called Girls' mountain, the three mountains, in honor of these three sisters that mountain is named.

Girls' mountain

Чызджыты хох

čəʒdʒətə xox

Девичья гора

Islam Sasiev, Dargavs

Ислам Сасиев, Даргавс

1.1 **Чызджыты хох тынг рæсугъд хох у** .
 чыздж -ыт -ы хох тынг рæсугъд хох у
 girl PL GEN mountain very beautiful mountain be.PRS.3SG

The girls' mountain is a very beautiful mountain.

1.2 Бæрзонд ... ахæм ... фалейы фалæрдыгæй , Хъобаны
 бæрзонд ахæм фале -йы фалæрдыгæй Хъобан -ы
 high such at.other.side INESS from the other side Koban GEN

æрдæгæй иу фарс хуины Уæлæгъа , зæгъгæ
 æрдæг -æй иу фарс хуин -ы Уæлæгъа зæгъ -гæ
 half ABL one side be called PRS.3SG Walagha say CONV

It is so high, and on the other side, from the other side, from Koban's side one of its sides is called Walagha, so they say.

1.3 Уым иу нæ фыдæлты фыдæлтæ
 уым =иу нæ= фыдæл -т -ы фыдæл -т -æ
 DemDist.IN =ITER POSS.1PL= father PL GEN father PL NOM

дардтой фос , фыс фос , уым сын
 дард -т -ой фос фыс фос уым =сын
 hold,keep TR PST.TR.3PL cattle sheep cattle DemDist.IN =3PL.ENCL.DAT

уыдис , значит , йæдтæ уæтæртæ , æмæ уым
 уыд -ис значит йæд -т -æ уæтæр -т -æ æмæ уым
 be PST.INTR.3SG then PL NOM PL NOM and DemDist.IN

лæгæтты йæдты хуыссыдысты сæхæдæг
 лæгæт -т -ы йæд -т -ы хуыссыд -ысты сæхæдæг
 cave PL INESS then PL GEN sleep PST.INTR.3PL themselves

There our ancestors' ancestors kept their cattle, their sheep, there they had herds, they themselves slept in caves there.

1.4 Уым иу бахсæвиуат кодтой , фос иу
 уым =иу ба- хсæвиуат код -т -ой фос =иу
 DemDist.IN =ITER PV overnight stay do TR PST.TR.3PL cattle =ITER

æрæмбырд кодтой , цæхх сын хастой уырдаем ,
 æр- æмбырд код -т -ой цæхх =сын хаст -ой уырдаем
 PV gathering do TR PST.TR.3PL salt =3PL.ENCL.DAT carry PST.TR.3PL there

æмæ уым ... æмæ сын уæд хæринаг хæссын
 æмæ уым æмæ =сын уæд хæринаг хæсс -ын
 and DemDist.IN and =3PL.ENCL.DAT then food carry INF

хъуыди уырдаем , æхсæв уым чи зад ,
 хъуыд -и уырдаем æхсæв уым чи зад -*0
 be.necessary PST.INTR.3SG there night DemDist.IN who grow PST.INTR.3SG

уыдонæн
 уыдон -æн
 DemDist.PL DAT

There they spent the night, gathered their cattle, they brought them salt there, and there... and thither one often had to bring food to those who spent the night there.

1.5 Æмæ сын цалдæр , æртæ хойы хæрæгыл ,
 æмæ =сын цал -дæр æртæ хо -йы хæрæг -ыл
 and =3PL.ENCL.DAT how.many INDEF three sister GEN donkey SUPER

се , фсымæртæн уырдаем хастой хæринаг
 фсымæр -т -æн уырдаем хаст -ой хæринаг
 3PL.ENCL.GEN brother PL DAT there carry PST.TR.3PL food

And four sisters brought food to their brothers on a donkey.

1.6 Уыдон та дзы уым карстой хос ,
 уыдон =та =дзы уым карст -ой хос
 DemDist.PL.NOM =CONTR =3SG.ENCL.INESS DemDist.IN cut PST.TR.3PL hay

æмæ сæ , куыддæр тигъмæ схæццæ сты афтæ тынг
 æмæ =сæ куыддæр тигъ -мæ с- хæццæ сты афтæ тынг
 and =3PL.ENCL.GEN as.soon.as ridge ALL PV mixed be.PRS.3PL so very

тымыгъ æрцахста æмæ тымыгъ сыстад ,
 тымыгъ æрц- ахст -а æмæ тымыгъ сы- стад -*0
 snowstorm PV catch PST.TR.3SG and snowstorm PV stand.up PST.INTR.3SG

бæстæтæ хаста , хъуамæ сæ былæй
 бæстæ -т -æ хаст -а хъуамæ =сæ был -æй
 region PL NOM carry PST.TR.3SG must =3PL.ENCL.GEN edge ABL

раппæрстаид ахæм тынг тымыгъ уыд , æмæ уæд
 ра- ппæрст -айд ахæм тынг тымыгъ уыд æмæ уæд
 PV throw CNTRF.3SG such very snowstorm be and then

фæтарстысты мæлæтæй , хæрæг дæр размæ нал
 фæ- тарст -ысты мæлæт -æй хæрæг =дæр раз -мæ нал
 PV fear PST.INTR.3PL death ABL donkey =PTCL front ALL no.longer

цыди , семæ къæбыла дæр уыди
 цыд -и семæ къæбыла =дæр уыд -и
 go PST.INTR.3SG 3PL.COMIT puppy =PTCL be PST.INTR.3SG

They mowed hay there, and when they reached the corner, a strong snowstorm caught them, a snowstorm started, covered everything around, and would have thrown them down the ridge, the storm was so strong, that they were afraid of death, and the donkey refused to go forward, and they also had a dog with them.

1.7 Æмæ уæд хистæр ыскуывта : « Хуыцæутты Хуыцау !
 æмæ уæд хистæр ыс- куывт -а Хуыцæу -тт -ы Хуыцау
 and then elder PV pray PST.TR.3SG god PL GEN god

And then the older one prayed: "Oh, God of Gods!..

1.8 кæд нæ сафыс уæд нæ ам
 кæд =нæ саф -ыс уæд =нæ ам
 if =1PL.ENCL.GEN destroy PRS.2SG then =1PL.ENCL.GEN DemProx.IN

цæвд дургæ фæлтау фестын кæ æмæ
 цæвд дур -т -æ фæлтау фе- ст -ын кæ æмæ
 strike.PTCP.PST stone PL NOM better PV stand.up INF do.IMP.2SG and
 нæ былæй ма аппарут » зæгъгæ
 =нæ был -æй ма а- ппар -ут зæгъ -гæ
 =1PL.ENCL.GEN edge ABL NEG PV throw PRS.2PL say CONV

...if we must day, let us better turn into motionless stones, but do not throw us from the ridge"

1.9 Æмæ йæ Хуыцау æрыхъуыста , Хуыцаумæ уыцы
 æмæ =йæ Хуыцау æры- хъуыст -а Хуыцау -мæ уыцы
 and =3SG.ENCL.GEN god PV listen PST.TR.3SG god ALL that

тæригъæддинад схæццæ æмæ йæ сæххæст кодта
 тæригъæддинад с- хæццæ æмæ =йæ с- æххæст код -т -а
 pity PV mixed and =3SG.ENCL.GEN PV full do TR PST.TR.3SG

And God heard them, God had pity and carried out their petition.

1.10 Чызджытæ фестадысты цæвд дургæ ...
 чыздж -ытæ фе- стад -ысты цæвд дур -т -æ
 girl PL PV stand.up PST.INTR.3PL strike.PTCP.PST stone PL NOM

цæвд дургæ вот
 цæвд дур -т -æ вот
 strike.PTCP.PST stone PL NOM

The girls have turned into motionless stones.

1.11 **Æмæ уæд гъермæ уыцы дуртæ лæууынц тæккæ** ,
 æмæ уæд гъер -мæ уыцы дур -т -æ лæуу -ынц тæккæ
 and then now ALL that stone PL NOM stand PRS.3PL exactly
ссæуыны , **иу фæзгонд дзы ис æмæ уыцы ран** .
 ссæуын -ы иу фæзгонд =дзы ис æмæ уыцы ран
 slope INESS one meadow? =3SG.ENCL.INESS EXST and that place
 And till this time those stones are on the slope, there is a meadow there, and in that place.

1.12 **Уæд гъермæ уыцы хох хуины Чызджыты хох** ,
 уæд гъер -мæ уыцы хох хуин -ы чыздж -ыт -ы хох
 then now ALL that mountain be called PRS.3SG girl PL GEN mountain
æртæ хохы , **æртæ хойы номыл баззаци уыцы**
 æртæ хох -ы æртæ хо -йы ном -ыл ба- ззад -и уыцы
 three mountain GEN three sister GEN name SUPER PV stay PST.INTR.3SG that
хох .
 хох
 mountain

Since then that mountain is called Girls' mountain, the three mountains, in honor of these three sisters that mountain is named.

Girls' mountain

Чызджыты хох

čəɟʁətə хох

Девичья гора

Islam Sasiev, Dargavs

Ислам Сасиев, Даргавс

1.1 **Чызджыты хох тынг рæсугъд хох у** .
 чыздж -ыт -ы хох тынг рæсугъд хох у
 girl PL GEN mountain very beautiful mountain be.PRS.3SG
 The girls' mountain is a very beautiful mountain.

1.2 **Бæрзонд ... ахæм ... фалейы фалæрдыгæй Хъобаны**
 бæрзонд ахæм фале -йы фалæрдыгæй Хъобан -ы
 high such at.other.side INESS from the other side Koban GEN
æрдæгæй иу фарс хуины Уæлæгъа , зæгъгæ .
 æрдæг -æй иу фарс хуин -ы Уæлæгъа зæгъ -гæ
 half ABL one side be called PRS.3SG Walagha say CONV

It is so high, and on the other side, from the other side, from Koban's side one of its sides is called Walagha, so they say.

1.3 **Уым иу нæ фыдæлты фыдæлтæ**
 уым =иу нæ= фыдæл -т -ы фыдæл -т -æ
 DemDist.IN =ITER POSS.1PL= father PL GEN father PL NOM
дардтой фос , фыс фос , уым сын
 дард -т -ой фос фыс фос уым =сын
 hold,keep TR PST.TR.3PL cattle sheep cattle DemDist.IN =3PL.ENCL.DAT

уыдис , **значит** , **йæдтæ** **уæтæртæ** , **æмæ уым**
уыд -ис значит йæд -т -æ уæтæр -т -æ æмæ уым
be PST.INTR.3SG then PL NOM PL NOM and DemDist.IN

лæгæтты **йæдты** **хуыссыдысты** **сæхæдæг** .
лæгæт -т -ы йæд -т -ы хуыссыд -ысты сæхæдæг
cave PL INESS then PL GEN sleep PST.INTR.3PL themselves

There our ancestors' ancestors kept their cattle, their sheep, there they had herds, they themselves slept in caves there.

1.4 Уым **ну** **бахсæвиуат** **кодтой** , **фос ну**
уым =иу ба- хсæвиуат код -т -ой фос =иу
DemDist.IN =ITER PV overnight stay do TR PST.TR.3PL cattle =ITER

æрæмбырд **кодтой** , **цæхх сын** **хастой** **уырдаем** ,
æр- æмбырд код -т -ой цæхх =сын хаст -ой уырдаем
PV gathering do TR PST.TR.3PL salt =3PL.ENCL.DAT carry PST.TR.3PL there

æмæ уым ... **æмæ сын** **уæд хæринаг хæссын**
æмæ уым æмæ =сын уæд хæринаг хæсс -ын
and DemDist.IN and =3PL.ENCL.DAT then food carry INF

хъуыди **уырдаем** , **æхсæв уым** **чи зад** ,
хъуыд -и уырдаем æхсæв уым чи зад -*0
be.necessary PST.INTR.3SG there night DemDist.IN who grow PST.INTR.3SG

уыдонæн .
уыдон -æн
DemDist.PL DAT

There they spent the night, gathered their cattle, they brought them salt there, and there... and thither one often had to bring food to those who spent the night there.

1.5 Æмæ сын **цалдæр** , **æртæ хойы** **хæрæгыл** ,
æмæ =сын цал -дæр æртæ хо -йы хæрæг -ыл
and =3PL.ENCL.DAT how.many INDEF three sister GEN donkey SUPER

се , **фсымæртæн** **уырдаем хастой** **хæринаг** .
фсымæр -т -æн уырдаем хаст -ой хæринаг
3PL.ENCL.GEN brother PL DAT there carry PST.TR.3PL food

And four sisters brought food to their brothers on a donkey.

1.6 Уыдон **та** **дзы** **уым** **карстой** **хос** ,
уыдон =та =дзы уым карст -ой хос
DemDist.PL.NOM =CONTR =3SG.ENCL.INESS DemDist.IN cut PST.TR.3PL hay

æмæ сæ , **куыддæр тигъмæ схæццæ сты** **афтæ тынг**
æмæ =сæ куыддæр тигъ -мæ с- хæццæ сты афтæ тынг
and =3PL.ENCL.GEN as.soon.as ridge ALL PV mixed be.PRS.3PL so very

тымыгъ æрцахста **æмæ тымыгъ сыстад** ,
тымыгъ æрц- ахст -а æмæ тымыгъ сы- стад -*0
snowstorm PV catch PST.TR.3SG and snowstorm PV stand.up PST.INTR.3SG

бæстæтæ **хаста** , **хъуамæ сæ** **былæй**
бæстæ -т -æ хаст -а хъуамæ =сæ был -æй
region PL NOM carry PST.TR.3SG must =3PL.ENCL.GEN edge ABL

раппæрстаид **ахæм тынг** **тымыгъ уыд** , **æмæ уæд**
ра- ппæрст -айд ахæм тынг тымыгъ уыд æмæ уæд
PV throw CNTRF.3SG such very snowstorm be and then

фæтарстысты **мæлæтæй** , **хæрæг** **дæр** **размæ** **нал**
 фæ- тарст -ысты мæлæт -æй хæрæг =дæр раз -мæ нал
 PV fear PST.INTR.3PL death ABL donkey =PTCL front ALL no.longer

цыди , **семæ** **къæбыла дæр** **уыди**
 цыд -и семæ къæбыла =дæр уыд -и
 go PST.INTR.3SG 3PL.COMIT puppy =PTCL be PST.INTR.3SG

They mowed hay there, and when they reached the corner, a strong snowstorm caught them, a snowstorm started, covered everything around, and would have thrown them down the ridge, the storm was so strong, that they were afraid of death, and the donkey refused to go forward, and they also had a dog with them.

1.7 **Æмæ уæд хистæр ыскуывта** : « **Хуыцаутты** **Хуыцау** !
 æмæ уæд хистæр ыс- куывт -а Хуыцау -тт -ы Хуыцау
 and then elder PV pray PST.TR.3SG god PL GEN god

And then the older one prayed: "Oh, God of Gods!..

1.8 **кæд нæ** **сафыс** **уæд нæ** **ам**
 кæд =нæ саф -ыс уæд =нæ ам
 if =1PL.ENCL.GEN destroy PRS.2SG then =1PL.ENCL.GEN DemProx.IN

цавд **дуртæ** **фæлтау фæстын** **кæ** **æмæ**
 цавд дур -т -æ фæлтау фе- ст -ын кæ æмæ
 strike.PTCP.PST stone PL NOM better PV stand.up INF do.IMP.2SG and
нæ **былæй** **ма** **аппарут** » **зæгъгæ**
 =нæ был -æй ма а- ппар -ут зæгъ -гæ
 =1PL.ENCL.GEN edge ABL NEG PV throw PRS.2PL say CONV

...if we must day, let us better turn into motionless stones, but do not throw us from the ridge"

1.9 **Æмæ йæ** **Хуыцау æрыхъуыста** , **Хуыцаумæ** **уыцы**
 æмæ =йæ Хуыцау æры- хъуыст -а Хуыцау -мæ уыцы
 and =3SG.ENCL.GEN god PV listen PST.TR.3SG god ALL that

тæригъæддзинад схæццæ æмæ йæ **сæххæст** **кодта**
 тæригъæддзинад с- хæццæ æмæ =йæ с- æххæст код -т -а
 pity PV mixed and =3SG.ENCL.GEN PV full do TR PST.TR.3SG

And God heard them, God had pity and carried out their petition.

1.10 **Чызджытæ фæстадысты** **цавд** **дуртæ** ...
 чыздж -ытæ фе- стад -ысты цавд дур -т -æ
 girl PL PV stand.up PST.INTR.3PL strike.PTCP.PST stone PL NOM

цавд **дуртæ** **вот**
 цавд дур -т -æ вот
 strike.PTCP.PST stone PL NOM

The girls have turned into motionless stones.

1.11 **Æмæ уæд гъермæ уыцы дуртæ** **лæууынц** **тæккæ**
 æмæ уæд гъер -мæ уыцы дур -т -æ лæуу -ынц тæккæ
 and then now ALL that stone PL NOM stand PRS.3PL exactly

ссæуыны , **иу фæзгонд дзы** **ис æмæ уыцы ран**
 ссæуын -ы иу фæзгонд =дзы ис æмæ уыцы ран
 slope INESS one meadow? =3SG.ENCL.INESS EXST and that place

And till this time those stones are on the slope, there is a meadow there, and in that place.

1.12 **Уæд гъермæ уыцы хох** **хуины** **Чызджыты** **хох**
 уæд гъер -мæ уыцы хох хуин -ы чыздж -ыт -ы хох
 then now ALL that mountain be called PRS.3SG girl PL GEN mountain

æртæ	хохы		,	æртæ	хойы	номыл		баззати		уыцы
æртæ	хох	-ы		æртæ	хо	-йы	ном	-ыл	ба- ззад -и	уыцы
three	mountain	GEN		three	sister	GEN	name	SUPER	PV stay PST.INTR.3SG	that
хох	.									
хох										
mountain										

Since then that mountain is called Girls' mountain, the three mountains, in honor of these three sisters that mountain is named.